

Gwerthu bwyd i'w ddosbarthu

Mae'r dudalen hon yn cynnwys gwybodaeth i fusnesau sy'n gwerthu bwyd i'w ddosbarthu, naill ai heb gyswllt wyneb yn wyneb â'r defnyddiwr, neu o safle tecawê. Darllenwch yr holl dudalennau yn y canllaw hwn i sicrhau bod gennych yr wybodaeth sydd ei hangen arnoch i redeg eich busnes bwyd.

Gwerthu bwyd heb gysylltiad wyneb yn wyneb â'r defnyddiwr

Pan fyddwch yn gwerthu bwyd heb gysylltiad wyneb yn wyneb â'r defnyddiwr, mae'r bwyd rydych yn ei werthu yn ddarostyngedig i gyfraith y DU. Y brif ddeddf ar gyfer y math hwn o werthu yw [Rheoliadau Contractau Defnyddwyr \(Gwybodaeth, Canslo a Chostau Ychwanegol\) 2013](#).

Mae'r gyfraith hon yn berthnasol i'r holl nwyddau a werthir heb gysylltiad wyneb yn wyneb â'r defnyddiwr, nid bwyd yn unig.

Mae dulliau gwerthu yn cynnwys:

- ar-lein trwy eich gwefan eich hun neu wefan allanol fel Deliveroo
- negeseuon testun
- galwadau ffôn
- teledu rhyngweithiol
- archebu drwy'r post
- trwy'r cyfryngau cymdeithasol, er enghraifft Facebook Marketplace

Fel gydag unrhyw fusnes bwyd, mae angen i chi [gofrestru eich busnes bwyd](#) 28 diwrnod cyn ei agor. Gall adran iechyd yr amgylchedd eich cyngor hefyd gynnig cyngor ar gydymffurfio â chyfreithiau diogelwch bwyd a hylendid bwyd.

Gwerthu bwyd ar-lein

Mae'r canllawiau isod yn cynnwys gwybodaeth ar gyfer busnesau sy'n gwerthu bwyd ar-lein, ac yn amlinellu'r gofynion cyfreithiol a'r ystyriaethau diogelwch.

Rydym hefyd wedi cynhyrchu canllaw i awdurdodau lleol wrth ddelio â busnesau sy'n gwerthu bwyd dros y rhyngwyd.

England, Northern Ireland and Wales

PDF

[Gweld Cyngor i fusnesau sy'n gwerthu bwyd ar-lein as PDF\(Open in a new window\)](#) (192.21 KB)

England, Northern Ireland and Wales

PDF

[Gweld Bwyd a werthir ar-lein - canllawiau i awdurdodau lleol as PDF\(Open in a new window\)](#) (500.33 KB)

England, Northern Ireland and Wales

PDF

[Gweld Gwerthu a phrynu bwyd ar-lein – Cwestiynau ac Atebion as PDF\(Open in a new window\)](#)
(301.72 KB)

Mae'r gyfraith yn nodi:

- gwybodaeth y mae'n rhaid i'r gwerthwr ei rhoi i'r defnyddiwr cyn gwerthu
- hawliau i ganslo'r contract
- adfer arian sydd wedi'i dalu wrth ganslo
- adfer nwyddau gan y defnyddiwr ar ôl canslo
- dosbarthu bwyd a diod i gartref neu weithle defnyddiwr

Os ydych yn gwerthu dros y rhyngryd, bydd [Rheoliadau Masnach Electronig y DU 2002](#) hefyd yn berthnasol i'ch busnes.

Mae mwy o wybodaeth am werthu ar-lein a gwerthu heb gysylltiad wyneb yn wyneb ar gael ar [wefan GOV.UK](#).

Cyfeiriadau at ddeddfwriaeth yr UE yng nghanllawiau'r ASB

Nid yw deddfwriaeth sy'n uniongyrchol gymwys i'r UE bellach yn gymwys ym Mhrydain Fawr. Daeth deddfwriaeth yr UE a ddargadwyd pan ymadawodd y DU â'r UE yn gyfraith a gymathwyd ar 1 Ionawr 2024, yn unol â'r hyn a gyhoeddwyd ar [legislation.gov.uk](#). Dylai cyfeiriadau at unrhyw ddeddfwriaeth yng nghanllawiau'r ASB sydd ag 'UE' neu 'CE' yn y teitl (er enghraifft, Rheoliad (CE) 178/2002) gael eu hystyried yn gyfraith a gymathwyd lle bo hynny'n gymwys i Brydain Fawr. Bellach, dylid ystyried cyfeiriadau at 'Gyfraith yr UE a Ddargedwir' neu 'REUL' fel cyfeiriadau at gyfraith a gymathwyd.

Yn achos busnesau sy'n symud nwyddau o Brydain Fawr i Ogledd Iwerddon, mae gwybodaeth am [Fframwaith Windsor](#) ar gael ar GOV.UK.

Mabwysiadwyd Fframwaith Windsor gan y DU a'r UE ar 24 Mawrth 2023. Mae'r Fframwaith yn darparu set unigryw o drefniadau i gefnogi llif cynhyrchion manwerthu bwyd-amaeth o Brydain Fawr i Ogledd Iwerddon, gan ganiatáu i safonau Prydain Fawr o ran iechyd y cyhoedd mewn perthynas â bwyd, marchnata a deunyddiau organig fod yn gymwys i nwyddau manwerthu wedi'u pecynnu ymlaen llaw a gaiff eu symud drwy Gynllun Symud Nwyddau Manwerthu Gogledd Iwerddon (NIRMS).

Gwybodaeth am alergenau ar gyfer dosbarthiadau bwyd

Mae angen i fusnesau bwyd ddweud wrth gwsmeriaid os yw'r bwyd y maent yn ei ddarparu yn cynnwys unrhyw un o'r alergenau penodedig fel cynhwysyn. Mae'r [14 alergen](#) hyn wedi'u dewis gan mai dyma'r rhai mwyaf cyffredin a pheryglus.

Gall defnyddwyr fod ag alergedd neu anoddefiad i gynhwysion eraill, ond dim ond ar gyfer yr 14 alergen hyn y mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i chi ddarparu gwybodaeth.

Yr 14 alergen yw: **bysedd y blaidd** (*lupin*), **cnau coed** (fel almonau, cnau cyll, cnau Ffrengig, cnau Brasil, cnau cashew, cnau pecan, cnau pistachio a chnau macadamia), **cramenogion** (fel corgimychiaid, crancod a chimychiaid), **ffa soia**, **grawnfwydydd sy'n cynnwys glwten** (fel haidd

a cheirch), **llaeth**, **molysgiaid** (fel cregyn gleision ac wystrys), **mwstard**, **pysgnau**, **pysgod**, **seleri**, **sesame**, **syllfwr deuocsid a sylffitau** (os ydynt mewn crynodiad o fwy na deg rhan y filiwn) ac **wyau**.

Os yw bwyd yn cael ei werthu ar-lein neu dros y ffôn trwy ddulliau gwerthu o bell, rhaid darparu gwybodaeth am alergenau yn ystod dau gam yn y broses archebu.

Rhaid i chi ddarparu gwybodaeth am alergenau:

- cyn i'r cwsmer orffen prynu'r bwyd – gall hyn fod yn ysgrifenedig (ar wefan, mewn catalog neu ar fwydlen) neu ar lafar (dros y ffôn)
- pan gaiff y bwyd ei ddsbarthu – gall hyn fod yn ysgrifenedig (sticeri alergenau ar fwyd neu gopi amgaeedig o fwydlen) neu ar lafar (gan yr unigolyn sy'n dosbarthu'r bwyd i chi)

Mae'n bwysig bod busnesau bwyd yn cymryd camau i atal croeshalogi wrth baratoi bwyd. Mae hyn yn diogelu cwsmeriaid sydd ag alergedd bwyd.

Mae nifer o gamau y gallwch eu cymryd i [atal croeshalogi ag alergenau](#) yn eich busnes bwyd. Mae'r rhain yn cynnwys:

- glanhau offer cyn pob defnydd
- golchi dwylo'n drylwyr yn rheolaidd
- storio cynhwysion a bwydydd wedi'u paratoi ar wahân
- cadw cynhwysion sy'n cynnwys alergenau ar wahân i gynhwysion eraill
- labelu prydau tecawê yn glir fel bod cwsmeriaid yn gwybod pa brydau sy'n addas i'r rheiny sydd ag alergedd

Protocol dosbarthu bwyd

Os ydych yn dosbarthu archebion bwyd, mae'n rhaid i fwyd o bob math gael ei ddsbarthu i ddefnyddwyr mewn ffordd sy'n sicrhau na ddaw yn anniogel neu'n anaddas i'w fwyta.

Os ydych yn defnyddio cerbyd domestig (neu gerbyd busnes nad yw'n gysylltiedig â'r diwydiant bwyd) i gludo eich archebion bwyd, mae angen bodloni [gofynion hylendid a manylebau cerbydau](#) penodol.

Deunydd pecynnu safon bwyd

Os ydych yn dosbarthu archebion bwyd, mae'n bwysig dewis deunydd pecynnu bwyd o safon briodol.

Er enghraifft, efallai y bydd gofyn i ddeunyddiau pecynnu allu gwrthsefyll hylifau neu fraster er mwyn atal bwyd rhag gollwng, neu i atal papur rhag cael ei wlychu drwyddo.

Heb y math hwn o ddeunydd pecynnu, gallai halogion cemegol neu germau drosglwyddo i'r bwyd. Bydd caeadau sy'n ffitio'n dda hefyd yn lleihau unrhyw risgiau o ran hylendid neu fwyd yn gollwng.

Tymheredd

Rhaid i fwyd sydd angen bod mewn oergell gael ei gadw'n oer wrth ei gludo. Efallai y bydd angen ei bacio mewn blwch wedi'i inswleiddio gyda gel oeri neu mewn bag oer.

Mae'n rhaid i fwyd a anfonir drwy'r post gael ei anfon at ddefnyddwyr mewn deunydd pecynnu

sy'n ddigon cryf i aros mewn un darn. Ar ôl ei anfon, dylid dosbarthu'r bwyd cyn gynted â phosib, dros nos yn ddelfrydol.

Pan fo'r cwsmer yn archebu, mae'n rhaid dweud wrtho pryd y gall ddisgwyl y pecyn.

ASB yn Esbonio

Rhestr wirio ar gyfer dechrau busnes bwyd o'ch cartref

Cofrestru eich busnes bwyd

Mae angen i chi [gofrestru eich busnes bwyd](#) o leiaf 28 diwrnod cyn i chi agor.

Gwirio eich bod yn cydymffurfio â'r gyfraith

Y brif ddeddf ar gyfer gwerthu o bell yw [Rheoliadau Contractau Defnyddwyr \(Gwybodaeth, Canslo a Chostau Ychwanegol\) 2013](#). Os ydych yn gwerthu dros y rhyngwyd, bydd [Rheoliadau Masnach Electronig y DU 2002](#) hefyd yn berthnasol i'ch busnes.

Rhoi gwybodaeth am alergenau i'ch cwsmeriaid

Cofiwch ddweud wrth gwsmeriaid os yw bwyd a ddarperir gennych yn cynnwys unrhyw un o'r [alergenau penodedig](#) fel cynhwysyn. Rhaid i chi ddarparu gwybodaeth am alergenau cyn i'r bwyd gael ei brynu a phan fydd y bwyd yn cael ei ddsbarthu.

Atal croeshalogi

Cofiwch gymryd camau i [atal croeshalogi ag alergenau](#).

Gwirio'r gofynion o ran hylendid eich cerbyd

Gwiriwch fod y cerbyd rydych yn ei ddefnyddio i gludo bwyd yn bodloni [gofynion hylendid a manylebau cerbyd](#).

Defnyddio deunydd pecynnu priodol

Dewiswch ddeunydd pecynnu priodol o'r safon iawn ar gyfer bwyd sydd i'w ddanfon. Rhaid i fwyd sydd angen bod mewn oergell gael ei gadw'n oer wrth ei gludo, er enghraifft mewn bag oer.

Mae'n rhaid i fwyd a anfonir drwy'r post gael ei anfon at ddefnyddwyr mewn deunydd pecynnu sy'n ddigon cryf i aros mewn un darn.

Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'ch cwsmeriaid

Rhaid rhoi gwybod i'r defnyddiwr pryd y gall ddisgwyl ei archeb. Dylid dosbarthu'r bwyd cyn gynted â phosib, dros nos yn ddelfrydol.

A oedd yr wybodaeth ar y dudalen hon yn ddefnyddiol? [Rhannwch eich adborth](#).